

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

24 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte: Ursache Petru,

judcători: Toma Nadejda și Alerguș Constantin,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Anton Vasile în numele inculpatului Leonov Andrei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Leonov Andrei XXXXX, născut la XXXXXX, originar și domiciliat în mun. XXXX, str. XXXXXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.07.2014 – 17.03.2016;

Instanța de apel: 03.06.2016 – 21.12.2016;

Instanța de recurs: 20.02.2017 – 24.05.2017;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 17 martie 2016, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Leonov Andrei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 349 alin. (1¹) Cod penal la 2 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

Prin aceeași sentință Dicusară Dorin și Sîrbu Vladislav au fost condamnați în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) și art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal, însă în privința acestora hotărârile nu se contestă.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut, că Leonov Andrei, la data de 03 februarie 2015, aproximativ la ora 02.30, conducând automobilul de model „BMW” cu numărul de înmatriculare XXXXXX, avându-l ca pasager pe Leonov Mihail, a.n. XXXXXXXXXXXX, pe timp de noapte, se deplasa pe str. XXXXXXXX din mun. XXXXXXXX și la intersecția cu str. XXXXXXXX a fost stopat de către colaboratorii Regimentului de Patrulare Nord a MAI, Vasilos Victor și Secrieru Vitalie. Având suspiciuni că Leonov Andrei conducea mijlocul de transport în stare de ebrietate, colaboratorii de poliție i-au propus ultimului să prezinte actele pe automobil și în același timp să-i urmeze la Dispensarul Narcologic din mun. Bălți în scopul petrecerii examenului medical de stabilire a

stării de ebrietate și naturii ei. Leonov Andrei acționând împreună cu persoana stabilită de urmărirea penală, în privința căreia cauza a fost disjungată, în scopul sistării activității de serviciu a colaboratorilor de poliție nominalizați și împiedicării acestora de a-și îndeplini obligațiunile de serviciu ce țin de menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii și securității publice și asigurării prevenirii și curmării infracțiunilor și contravențiilor, s-au apropiat de colaboratorii de poliție Vasilos Victor și Secrieru Vitalie, aplicându-le câteva lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, fapt în legătură cu care, ultimii au fost nevoiți să solicite ajutorul altor colaboratori de poliție, care, aplicând forța fizică, mijloacele speciale și arma de foc, prin efectuarea unei împușcături în sus, i-au imobilizat pe Leonov Andrei și Leonov Mihail. În cele din urmă, colaboratorii de poliție Vasilos Victor și Secrieru Vitalie le-au fost cauzate vătămări neînsemnate ale integrității corporale.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Movila Corina în numele inculpatului Leonov Andrei și de către inculpatul Leonov Andrei.

3.1. În motivarea apelului avocatul Movila Corina în numele inculpatului Leonov Andrei, a invocat următoarele argumente:

- instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a luat în considerație motivele invocate de apărare și anume că potrivit art. 61 alin. (2) Cod penal pedeapsa penală are drept scop mai întâi de toate corectarea condamnatului, iar corectarea presupune scop al pedepsei conștientizarea de către infractor a celor săvârșite;

- în conformitate cu principiul individualizării pedepsei (art.7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal instanța de judecată aplică pedeapsă luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea, daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Conform alin. (2) o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzuți pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsa mai blândă, din numărul celor menționate nu va asigura atingerea scopului pedepsei;

- categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate de la cea mai blândă - amenda, până la cea mai aspră - detențiune pe viață;

- instanța nu a ținut cont de acest fapt, numindu-i cea mai aspră pedeapsă care este prevăzută de prezentul articol;

- concluzia instanței cu privire la faptul că reeducarea inculpatului este posibilă numai în condițiile izolării de societate, alte pedepse fiind insuficiente pentru corectarea sa nu sunt motivate;

- la individualizarea pedepsei inculpatului Leonov Andrei, instanța nu a ținut cont de circumstanțele reale de săvârșire a infracțiunii și a celor personale ale inculpatului, care nu prezintă pericol social, cât și de unele circumstanțe în care s-au desfășurat evenimentele, ținând cont de gradul de participare a inculpatului, de circumstanțele atenuante cum ar fi căința sinceră de cele întâmplate, recunoașterea integrală a vinovăției și solicitarea ca examinarea

cauzei să fie efectuată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, prezența la întreținere a copiilor minori;

- la individualizarea pedepsei, instanța de judecată nu a luat în considerație că infracțiunea prevăzută de art. 349 alin. 1¹ Cod penal face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, fiind prevăzută pedeapsa cu amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu munca neremunerată în folosul comunității de la 180 până la 240 ore sau cu închisoarea de până la 3 ani;

- instanța nu a apreciat dacă scopul poate fi atins și fără executarea pedepsei cu închisoare. O condiție prevăzută expres în art. 90 alin. (1) Cod penal constituie concluzia instanței, că nu este rațional, ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate: dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului. Deci instanța de judecată nu a ținut cont de condițiile, expres prevăzute de lege;

- conform jurisprudenței CtEDO „Soluția mai potrivită pentru problema supraaglomerării ar fi reducerea numărului de deținuți prin utilizarea mai frecventă a măsurilor punitive non-privative de libertate prin minimizarea recurgerii la detenția preventivă”, amintind în acest scop Recomandării Comitetului de Miniștri nr. R(99)22 și nr. R(2006)13, care invită statele să încurajeze procurorii și judecătorii de a folosi cât mai mult posibil alternativele de detenție având scopul de a rezolva problema creșterii numărului deținuților în închisori;

- din considerentele indicate și ținând cont de analiza cumulativă a criteriilor de individualizare și coroborarea probelor care furnizează informațiile respective, precum și indicarea temeiurilor care fundamentează proporționalitatea între scopul reeducării infractorului, prin caracterul retributiv al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, precum și aplicând efectul circumstanțelor atenuante indicate de mai sus, consideră, că corectarea inculpatului Leonov Andrei este posibilă fără privarea acestuia de libertate, iar prin sentința contestată i-a fost aplicată o pedeapsă prea aspră.

Au solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței Judecătoriei Bălți din 17 martie 2016 în latura stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri și stabilirea în privința inculpatului Leonov Andrei a unei pedepse neprivative de libertate.

3.2. În motivarea apelului inculpatul Leonov Andrei, a invocat următoarele argumente:

- prima instanță i-a stabilit o pedeapsă prea aspră, reieșind din faptul, că a recunoscut vinovăția integral în comiterea infracțiunii imputate, se căiește sincer de cele comise;

- instanța de judecată nu a luat în considerație toate circumstanțele atenuante la individualizarea pedepsei, precum și faptul că are la întreținere copii minori;

- este posibilă aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, în limitele prevăzute la art. 349 alin. (1¹) Cod penal.

A solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței Judecătorie Bălți din 17 martie 2016 în latura stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și

pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă în limitele prevăzute de sancțiunea art. 349 alin. (1¹) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Movila Corina în numele inculpatului Leonov Andrei și apelul inculpatului Leonov Andrei, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat, că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar tuturor în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Leonov Andrei în săvârșirea faptelor incriminate, în urma judecării cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel a mai menționat, că instanța de fond la stabilirea pedepsei a ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art. 61 alin. (2) Cod penal, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, care prevăd scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, de corijare a celui condamnat, de prevenirea săvârșirii de el a noi infracțiuni, stabilind inculpatului o pedeapsă echitabilă faptei comise, pedeapsă, care corespunde împrejurărilor cauzei, normelor legale și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

Instanța de apel a menționat, că instanța de fond la stabilirea pedepsei inculpatului a luat în considerație circumstanțele cauzei, faptul că a depus cerere prin care a solicitat judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, a ținut cont de prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, precum și de faptul că inculpatul Leonov Andrei stă la evidența medicului narcolog, fiind consumator de droguri, a fost condamnat în anii 2007-2008 la pedeapsă condiționată și muncă neremunerată în folosul comunității, iar prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 septembrie 2010 în baza art. 188 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, cu aplicarea art. 70 alin. (3) și art. 85 alin. (1) Cod penal la 5 ani 3 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

În circumstanțele stabilite ale cauzei penale instanța de apel nu a constatat prezența circumstanțelor sau a erorilor de drept ce ar genera casarea hotărârii atacate sub aspectul invocat și aplicarea față de inculpat a unei pedepse mai blânde sub formă de amendă după cum se solicită în apelurile declarate, deoarece soluția adoptată de către instanța de fond este întemeiată și motivată, măsura de pedeapsă stabilită inculpatului Leonov Andrei este echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei, cu personalitatea acestuia și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

Sancțiunea art. 349 alin. (1¹) Cod penal prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 500 la 1000 unității convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani, inculpatului Leonov Andrei fiindu-i stabilită pedeapsa cu

închisoare redusă cu o treime din limita minimă de pedeapsa cu închisoarea prevăzută de sancțiunea articolului respectiv, totodată ținându-se cont și de faptul că inculpatul anterior a fost judecat prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 mai 2010.

Astfel, instanța de apel a menționat, că pedeapsa stabilită inculpatului se încadrează în limitele prevăzute de lege și nu este oportună aplicarea în privința lui a unei pedepse mai blânde sub formă de amendă în circumstanțele constatate pe caz, după cum se solicită în apelurile declarate.

6. Împotriva deciziei instanței de apel la 25 ianuarie 2017, în termen, declară recurs ordinar avocatul Anton Vasile în numele inculpatului Leonov Andrei.

În motivarea recursului, neinvocând nici un temei de drept prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat aceleași argumente invocate în cererea de apel.

7. Procurorul prin referința depusă a solicitat declararea inadmisibilității recursului pe motiv, că recurentul nu a invocat nici-un temei de drept prevăzut de art. 427 Cod de procedură penală.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal menționează că potrivit practicii judiciare constante erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit conținutului recursului, recurentul invocă temeiul de drept prevăzut la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: *„s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale”*.

Analizând decizia instanței de apel, în raport cu argumentele recursului, Colegiul penal constată, că astfel de temei nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat reieșind din următoarele.

Conform art. 7 Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală.

Potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și, respectiv, are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

În conformitate cu art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în

Partea specială a prezentului cod în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Astfel, analizând în ansamblu totalitatea probelor administrate și cercetate în cadrul întregului proces penal, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a conchis că vinovăția inculpatului este deplin dovedită și acțiunile lui Leonov Andrei corect au fost încadrate în temeiul art. 349 alin. (1¹) Cod penal.

Conform art. 349 alin. (1¹) Cod penal prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 500 la 1000 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.

Totodată, reieșind din prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit măsura și mărimea pedepsei în privința inculpatului, la aprecierea căreia a luat în considerație că inculpatul Leonov Andrei stă la evidența medicului narcolog fiind consumator de droguri, a fost condamnat în anii 2007 – 2008 la pedeapsă condiționată și muncă neremunerată în folosul comunității, iar prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 12 mai 2010 în baza art. 188 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, cu aplicarea art. 70 alin. (3) și art. 85 alin. (1) Cod penal a fost condamnat la 5 ani și 3 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis (f. d. 101, vol. II).

Potrivit prevederilor art. 90 Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numai de cât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate, dacă în termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Astfel, referitor la neaplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de recurs remarcă că textul art. 90 alin. (1) Cod penal, prin sintagma „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

În contextul celor expuse mai sus, Colegiul penal reține, că la stabilirea pedepsei inculpatului Leonov Andrei, pentru infracțiunea comisă, prima instanță și cea de apel nu au comis erori de drept, pedeapsa aplicată inculpatului este una corectă, deoarece la stabilirea acesteia au fost respectate exigențele legii, iar argumentele recursului în acest sens sunt neîntemeiate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că, temeiul invocat de recurent prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel de eroare de drept în speța examinată nu s-a comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Anton Vasile în numele inculpatului Leonov Andrei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2016, în cauza penală în privința lui **Leonov Andrei XXXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **23 iunie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Toma Nadejda

Alerguș Constantin